

Jak se kontrolují krmiva

Na semináři o kontrole krmiv a hodnocení krmivářských provozů se sešly asi dvě stovky zájemců z řad krmivářů, inspektorů i prvovýrobců. V přednáškách byli posluchači seznámeni nejen s loňskými výsledky posuzování krmiv, ale také s nejnovějším systémem plánování úředních kontrol i principem registrace krmivářských provozů.

Alena Ježková

Seminář uspořádal odbor živočišných komodit Ministerstva zemědělství ve spolupráci s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ) v budově MZe v Praze na Těšnově.

Jaké vady měla krmiva?

V první přednášce hovořil Ing. Martin Prudil, Ph.D., z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského o výsledcích analýz vzorků krmiv v roce 2014. Odebráno bylo celkem 1565 vzorků krmiv, z nichž bylo 106 nevyhovujících (6,8 %) a bylo u nich zjištěno celkem 238

Úvodní slova si na semináři připravil Ing. Juraj Saksún z Ministerstva zemědělství
Foto Alena Ježková

nevyhovujících znaků. Nejvíce vzorků bylo odebráno u kompletních krmiv. Bylo hodnoceno 667 vzorků a nevyhovělo jich 57, relativní četnost tedy byla 8,6 %. Nejvíce chybných výsledků bylo zjištěno u minerálních krmiv (14 z 99 vzorků, 14,1 %), a to nejčastěji v obsahu vitamínu D₃ (6,1 % vzorků), hořčíku (6,1 %, zinku (3 %), mědi (3 %) i vitamí-

■ Klíčové informace

- Úvodní slova se na semináři o kontrole a hodnocení krmiv ujal Ing. Juraj Saksún (MZe) a programem semináře provázal Ing. Miroslav Florián, Ph.D., ředitel sekce zemědělských vstupů ÚKZÚZ.
- Pro plánování kontrol krmiv pro letošní rok byl vytvořen nový systém hodnocení rizikovitosti krmivářských provozů.
- V průběhu roku 2014 bylo registrováno pět výrobců premixů, 209 výrobců krmných směsí, 263 výrobců krmných surovin, 63 mobilních výroben, 166 dovozců krmiv, 968 dodavatelů krmiv a 528 distributorů krmiv.

bráno v loňském roce 36 vzorků a z toho jich bylo pět nevyhovujících. Ústav přitom sleduje křížovou kontaminaci, tedy analyzuje krmiva, která jsou vyráběna bezprostředně po medikovaných krmných směsích. Ve třech případech byla detekována léčiva u kompletních krmných směsí pro telata (ČOS).

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský vloni hodnotil také porušení znaků bezpečnosti v souvislosti s obsahem kokcidostatik ve vzorcích krmiv. Celkem bylo odebráno 240 vzorků krmiv a z toho jich pět nevyhovělo. Ve dvou případech se jednalo o překročení křížové kontaminace a ve zbytku vzorků šlo o nedodržení minimálního nebo maximálního povoleného množství nebo deklarované hodnoty. Ing. Prudil vypočetl, že podíl nevyhovujících vzorků byl v roce 2014 nejvyšší u kompletních krmných směsí pro selata (24,4 %), dále pro zájmová zvířata – petfood (21 %) a králíky (17 %). Krmiv pro drůbež nevyhovělo 8,4 % a pro prasata 3,2 %. Nejvíce vzorků doplňkových krmiv nevyhovělo u koní (33,3 %). Nejčastější problémy v oblasti minerálních krmiv byly nalezeny u skotu (14,3 % nevyhovujících vzorků) a prasat (16,7 %).

Kolik je krmivářských provozů

O registraci krmivářských provozů přednášel Ing. Michal Beránek (ÚKZÚZ). Po vstupu ČR

Ing. Jiří Fiala, Ph.D., z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského popisoval důležitou problematiku, a to jak se mají plnit požadavky na systém HACCP
Foto Alena Ježková

do Evropské unie bylo nutné z důvodu volného obchodu naplnit požadavky pro bezpečnost krmiv a potravin. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 se stanoví požadavky na hygienu krmiv. Byl

zvířata ve svém hospodářství a na dopravce krmiv.

Povinnost registrace se týká výrobce krmných surovin, krmných směsí, který nepoužívá doplňkové látky a premixy s obsahem doplňkových látek ze skupin kokcidostatika, histomonostatika a stimulatory růstu, na provozy zemědělské prvovýroby, dopravce a další. Nevztahuje se na domácí produkci krmiv pro zvířata chovaná pro soukromou domácí spotřebu a maloobchodní prodej pro zvířata v zájmovém chovu.

V současné době je u nás 31 789 krmivářských provozů, z toho jich je 1757 registrovaných a 334 schválených a také 29 698 provozů zemědělské prvovýroby. Ing. Beránek na závěr přednášky shrnul, že oddělení krmiv ÚKZÚZ ročně provede 600–800 nových registrací, 400–600 změn v registraci a asi 500 zrušení registrací.

Nový systém plánování kontrol

Nový systém hodnocení rizikovitosti krmivářských provozů, který funguje od začátku letošního roku, představil Ing. Josef Svoboda, Ph.D., z ÚKZÚZ.

Pro plánování kontrol krmiv pro letošní rok se nejprve vytvoří skupiny provozů podle registrované činnosti podle typu výroby krmiv, typu uvádění na trh, používání kokcidostatik, medicace krmiv, používání živočišných mouček, zpracování potravin a činnosti sušení. V každé skupině se hodnotí rizikové faktory, vypočte se rizikovitost jednotlivých provozů a podle toho se ve skupině seřadí. Podle počtu bodů se přiřadí počet kontrol, a to buď standardní četnost kontrol nebo snížená či naopak

inzerce

TECHNOLOGIE PRO ŽIVOČIŠNOU VÝROBU

AGRICO®

Agrico s. r. o.

Rybářská 671, CZ – 379 01 Třeboň II.
tel.: +420 384 704 111, agrico@agrico.cz

www.agrico.cz

ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

sobu plánování kontrol krmiv pro následující roky je zdokonalování systému.

Analýza kritických hodnot

Požadavky na systém HACCP popisoval Ing. Jiří Fiala, Ph.D., z ÚKZÚZ. Jde o preventivní systém logicky navazujících kroků umožňující řízení potenciálních rizik ohrožujících bezpečnost krmiv uváděných na trh. Systém má být pro provozovatele užitečným nástrojem, který eliminuje nebezpečí ohrožení po-

odpovědných pracovníků. Na pracovišti musí být také k dispozici směrnice, pokyny, návody, dekontaminační program, laboratorní kniha a další související s programem HACCP.

Jak se krmiva hodnotí?

Metodikou hodnocení krmiv se v závěrečné přednášce zabývala Ing. Jana Kalinová z ÚKZÚZ. Aby se dalo posoudit, zda je krmivo bezpečné a splňuje všechny další legislativní požadavky, hodnotí ústav

O změnách v registraci krmivářských provozů přednášel Ing. Michal Beránek z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského
Foto Alena Ježková

travinového řetězce, a tedy i poškození obchodního jména výrobce. Přitom v praxi využitelný HACCP má být maximálně stručný a výstižný a má obsahovat pouze relevantní informace důležité pro zachování bezpečnosti krmiv. Pro systém HACCP platí nařízení Evropského parla-

výsledky chemické analýzy pomocí tolerancí a nejistot. Vzorky jsou analyzovány na regionálních pracovištích Národní referenční laboratoře ÚKZÚZ a speciální analýzy (dioxiny, rezidua léčiv) se provádějí v laboratořích s uděleným oprávněním. Oddělení krmiv ÚKZÚZ

V loňském roce bylo při úředních kontrolách odebráno celkem 1565 vzorků krmiv
Foto Alena Ježková

Také v případě krmiv pro zájmová zvířata byl poměrně vysoký podíl nevyhovujících vzorků
Foto suisatnablenecorvallis.org

nu E (3 %), hrubého popela (3 %), fosforu, manganu a jódu (po 2 % vzorků). Složení kompletních krmiv mělo nejčastěji chyby ve znacích hrubý popel (2,5 % vzorků), zinek (2,1 %), hrubý protein (2 %) a mangan (1,7 %). Pro hodnocení porušení bezpečnostních znaků krmiva v kontaminaci léčivy bylo ode-

Přednášející uzavřel svou prezentaci s tím, že počet zjištěných nevyhovujících vzorků krmiv v rámci úřední kontroly ÚKZÚZ v roce 2014 odpovídal výsledkům předcházejících let a že se musí zvýšená pozornost věnovat výrobě minerálních krmiv, u kterých je zjišťována nejvyšší četnost nevyhovujících vzorků.

také schválen systém schvalování a registrace krmivářských provozů z důvodu plně dohledatelnosti.

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů schvaluje podrobnosti pro schvalovací a registrační řízení. Povinnost se nově vztahuje i na prvovýrobců, výrobu krmiv pro

zvýšená četnost. Ing. Svoboda dodal, že systém hodnocení rizikovitosti krmivářských provozů byl nastaven ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a byly do něj zapracovány také některé připomínky Českomoravského sdružení organizací zemědělského zásobování a nákupu (ČMSOZZN). Cílem tohoto způ-

mentu a Rady (ES) č. 183/2005 ze dne 12. ledna 2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv.

Plán HACCP má být vyhotoven v písemné podobě. Záznamy musí být opatřeny podpisem odpovědné osoby a datem jejich pořízení. Součástí dokumentace musí být i záznamy o školení

provádí také zbožíznalecké hodnocení krmiv, do kterého patří fyzikální zkoušky (botanická čistota, nečistoty, škodlivé nečistoty, škůdci), senzorké zkoušky (pach, barva, struktura, konzistence) a mikroskopické a další zkoušky (surovinové složení, přítomnost zakázaných složek v krmivech). ■